

BNP PARIBAS

Difference

BADANIE POSTAW RODZICÓW WOBEC KIESZONKOWEGO

Raport z badania jakościowo-ilościowego przygotowany dla
BNP PARIBAS

Etapy procesu badawczego

i cele realizowane w ramach każdego z nich

etap 01

BADANIE ILOŚCIOWE

- CAWI
- Rodzice dzieci w wieku 0-18 lat, N=1000
- Realizacja ankiet 4-8.12. 2021

etap 02

BADANIE JAKOŚCIOWE

- 12 IDI z rodzicami, deklarującymi dawanie swoim dzieciom kieszonkowego
- Realizacja: 15-20.12

OBSERWACJA 1

DZIECI SĄ NIEUSTANNIE
„ZARZUCANE”
PIENIĘDZMI

SILNE PRZEKONANIE, IŻ DZIECI NA OGÓŁ MAJĄ WIĘCEJ NIŻ POTRZEBUJĄ

- Dostrzegana wyraźna różnica pokoleniowa.
- Większość rodziców jest przekonana, iż w obecnych czasach dzieci nie tylko mają WSZYSTKO, ale też owo „wszystko” – w tym przysłowiowa „kasa” – przychodzi im bardzo łatwo, bez większego wysiłku i starań z ich strony.
- Dzieci są zasilane z bardzo różnych źródeł, pieniądze dostaje się nie tylko od rodziny i nie tylko przy wyjątkowych okazjach: obecnie coraz częściej gotówka zastępuje prezenty, dostaje się ją nawet w ramach podarunku urodzinowego od rówieśników.
- W konsekwencji, dzieci gromadzą naprawdę poważne kwoty, dysponują zasobami, które niejednokrotnie znacznie przewyższają ich realne potrzeby!

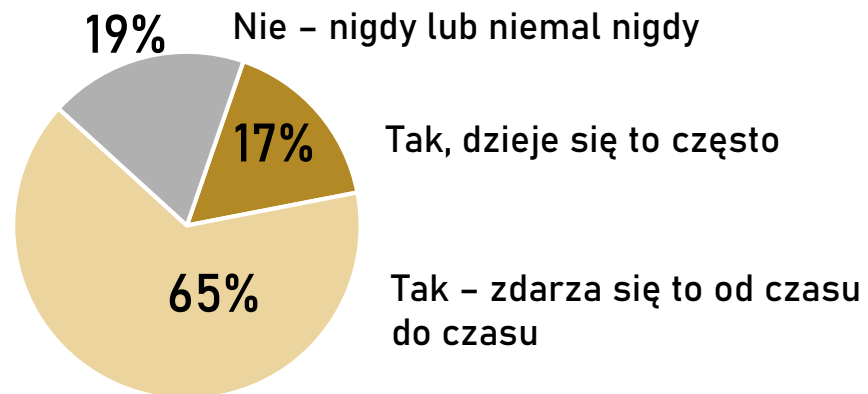

Finansowe zasilanie dzieci

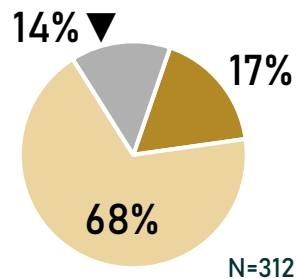
Dzieci, bez względu na wiek, bardzo często otrzymują dodatkowe pieniądze od innych osób poza rodzicami.

Ktoś inny daje dodatkowe pieniądze

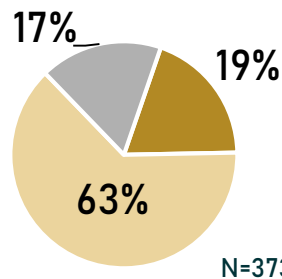

Dzieci
3-5 lat

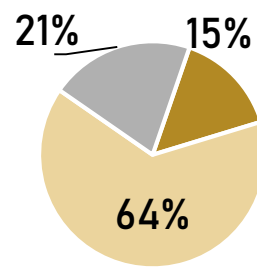
N=312

Dzieci
6-10 lat

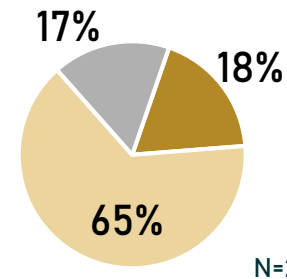
N=373

Dzieci
11-13 lat

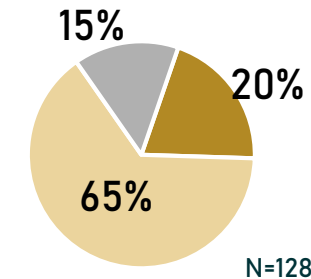
N=298

Dzieci
14-16 lat

N=240

Dzieci
17-18 lat

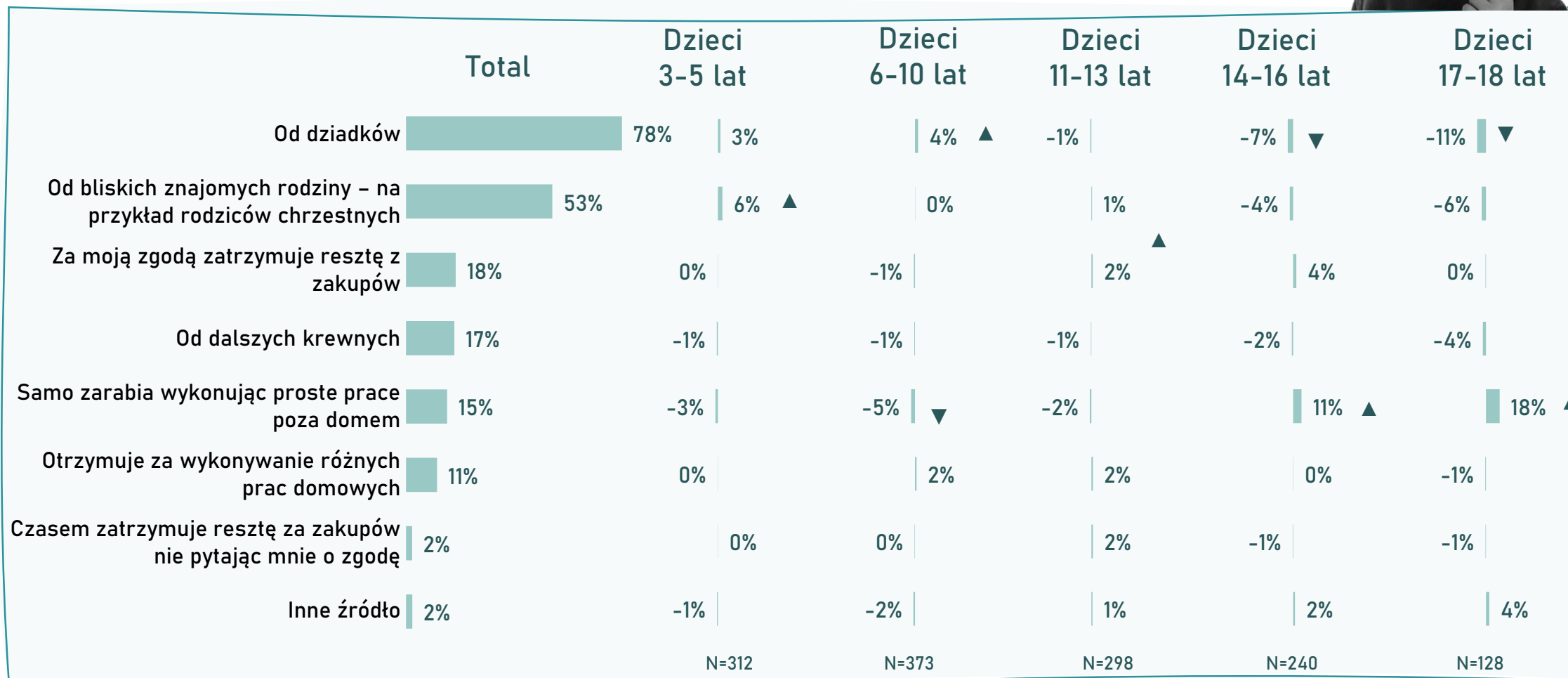
N=128

A13. A czy Twoje dziecko () dostaje jakieś pieniądze z innego źródła - na przykład od innych osób lub dorabiając sobie?

Podstawa: N=1000 ▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

Źródła finansowania dzieci - dziadkowie i chrzestni

Dziadkowie i chrzestni są głównym źródłem dodatkowych pieniędzy jakie otrzymują dzieci, choć tendencja ta zmienia się wraz z wiekiem dzieci. Portfele młodzieży rzadziej niż młodszych dzieci zasilają członkowie rodziny, częściej natomiast podejmują oni dodatkowe prace zarobkowe.

Odchylenie od Total

A14. Z jakich źródeł (poza kieszonkowym) Twoje dziecko () otrzymuje pieniądze?

Podstawa: N=1000

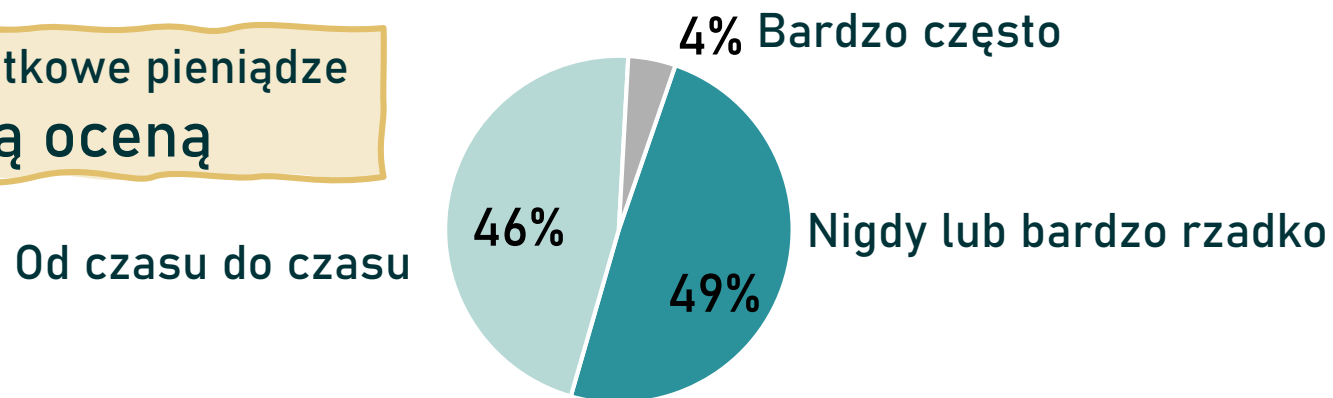
▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

Dodatkowe pieniądze otrzymywane od rodziców poza kieszonkowym

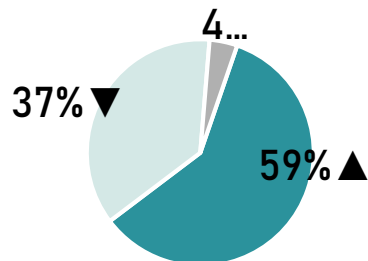
Blisko połowa rodziców przyznaje, że dobra ocena w szkole jest elementem, który sprawia, że dają swoim dzieciom ekstra wypłaty poza kieszonkowym.

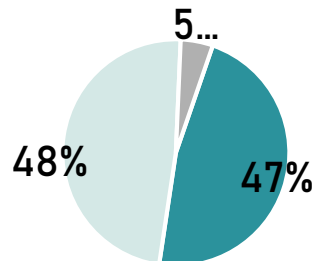
Rodzic daje dodatkowe pieniądze za dobrą oceną

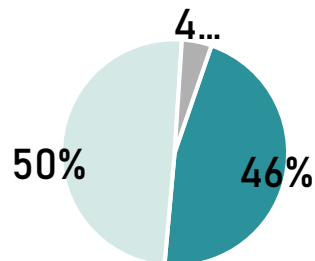
Dzieci 3-5 lat

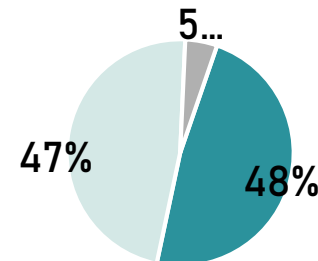
Dzieci 6-10 lat

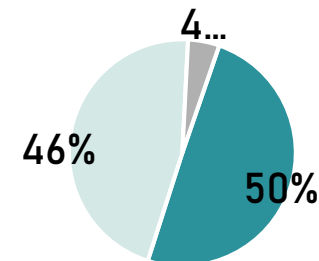
Dzieci 11-13 lat

Dzieci 14-16 lat

Dzieci 17-18 lat

Podstawa: N=1363, dzieci które dostają kieszonkowe

A24. Czy zdarza Ci się (Dawać dziecku dodatkowe pieniądze / zwiększać kieszonkowe, gdy dostanie dobrą ocenę)

▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

OBSERWACJA 2

DZIECI NA OGÓŁ NIE
POTRAFIĄ MĄDRZE
GOSPODAROWAĆ
PIENIĘDZMI

ILE BYM NIE DAŁ, TYLE ROZTRWONI...

- Mądre, rozsądne zarządzanie pieniędzmi przez dzieci należy do rzadkości.
- Znacznie częściej spotykane są praktyki przyprawiające rodziców o przysłowiowy „zawrót głowy”: niefrasobliwe szastanie pieniędzmi, marnowanie, trwonienie.
- Silne jest przekonanie, iż dzieciom trudno jest racjonalnie dysponować pieniędzmi, wyznaczać sobie cele i dążyć do ich osiągnięcia. Nieustanny dopływ gotówki nie ułatwia ich przemyślanego wydatkowania.
- Bywa, iż odpowiedzialnego gospodarowania pieniędzmi dzieci uczą się z wiekiem - stają się bardziej rozsądne, lepiej i mądrzej planują, stanowi to jednak raczej efekt nauki płynącej z doświadczenia, wieku/dojrzałości niż prowadzonej przez rodziców edukacji.

OBSERWACJA 3

**W DOMU RZADKO
ROZMAWIA SIĘ O
PIENIĄDZACH. TO NADAL
TEMAT TABU!**

- Na poziomie deklaratywnym, z dziećmi o pieniądzu się rozmawia, uczy je właściwych nawyków finansowych

ale...

- Rzadko prowadzi się rozmowy dedykowane temu tematowi, w niewielu domach porusza się kwestię organizacji domowego budżetu, zarobków rodziców, etc.
- Na ogół operuje się luźnymi hasłami, przemycanymi ukradkiem sentencjami/porzekadłami. Lapidarna wymiana zdań prowadzona jest przy okazji konkretnych, specyficznych sytuacji (większe, nieprzewidziane wydatki, konieczność wprowadzenia pewnych restrykcji w wydatkach domowych)
- Tego typu rozmowy rzadko inicjowane są przez rodziców, zazwyczaj podejmuje się je w reakcji na pytania/opinie, które dziecko przynosi ze szkoły, od rówieśników.

DLACZEGO TAK RZADKO ROZMAWIAMY Z DZIEĆMI O PIENIĄDZACH?

- Brak czasu (nawet na zwykłą wymianę zdań, a co dopiero na podjęcie ważnego, trudnego tematu)
- Brak uświadomionej potrzeby (dopóki wszystko jakoś się toczy, nie ma co specjalnie się tym przejmować)

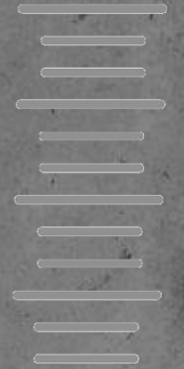
ale też...

- Brak umiejętności, narzędzi, odpowiedniego języka
- Dorośli nie są nauczeni prowadzenia tego typu rozmów, często sami byli ich pozbawieni w dzieciństwie, finansowa edukacja odbywała się z opóźnieniem i prowadzona była samodzielnie, metodą prób i błędów.

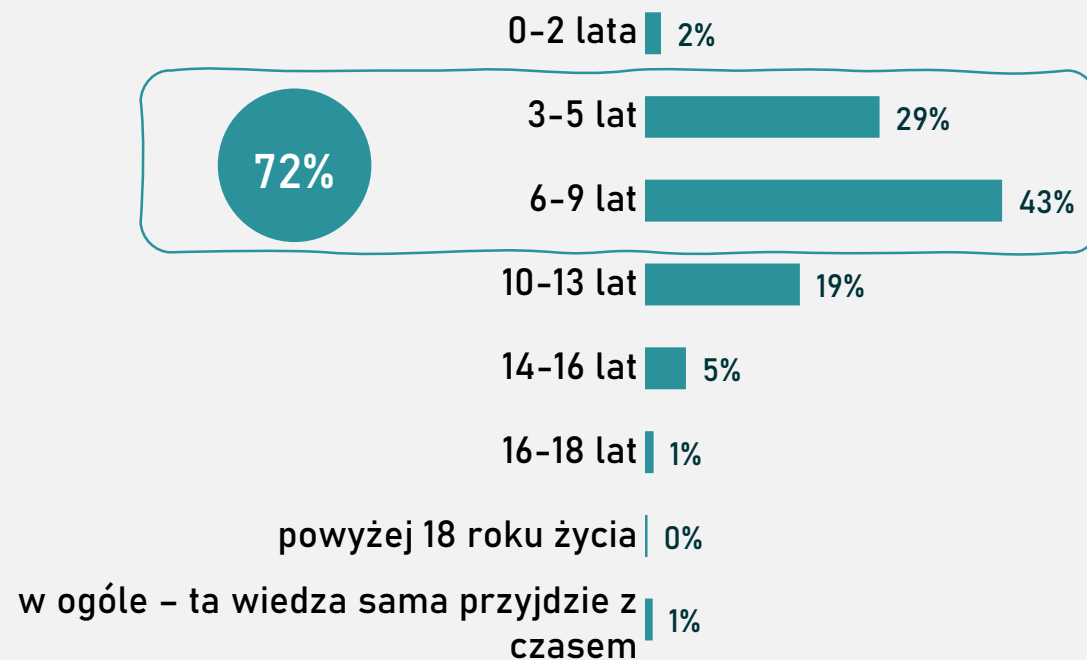
OBSERWACJA 4

POTRZEBA EDUKACJI
FINANSOWEJ JEST SILNA
I POWSZECHNA

Kiedy zaczynać edukację finansową? Wcześniej!

Blisko ¾ rodziców jest zdania, że edukację finansową dzieci powinno się rozpocząć na przelocie wieku przedszkolnego i wczesnoszkolnego

A1. Jak sądzisz, kiedy należy rozpocząć edukację dzieci w zakresie finansów, np. tłumacząc im czym są pieniądze, jak ich używać, w jaki sposób oszczędzać, itd.?

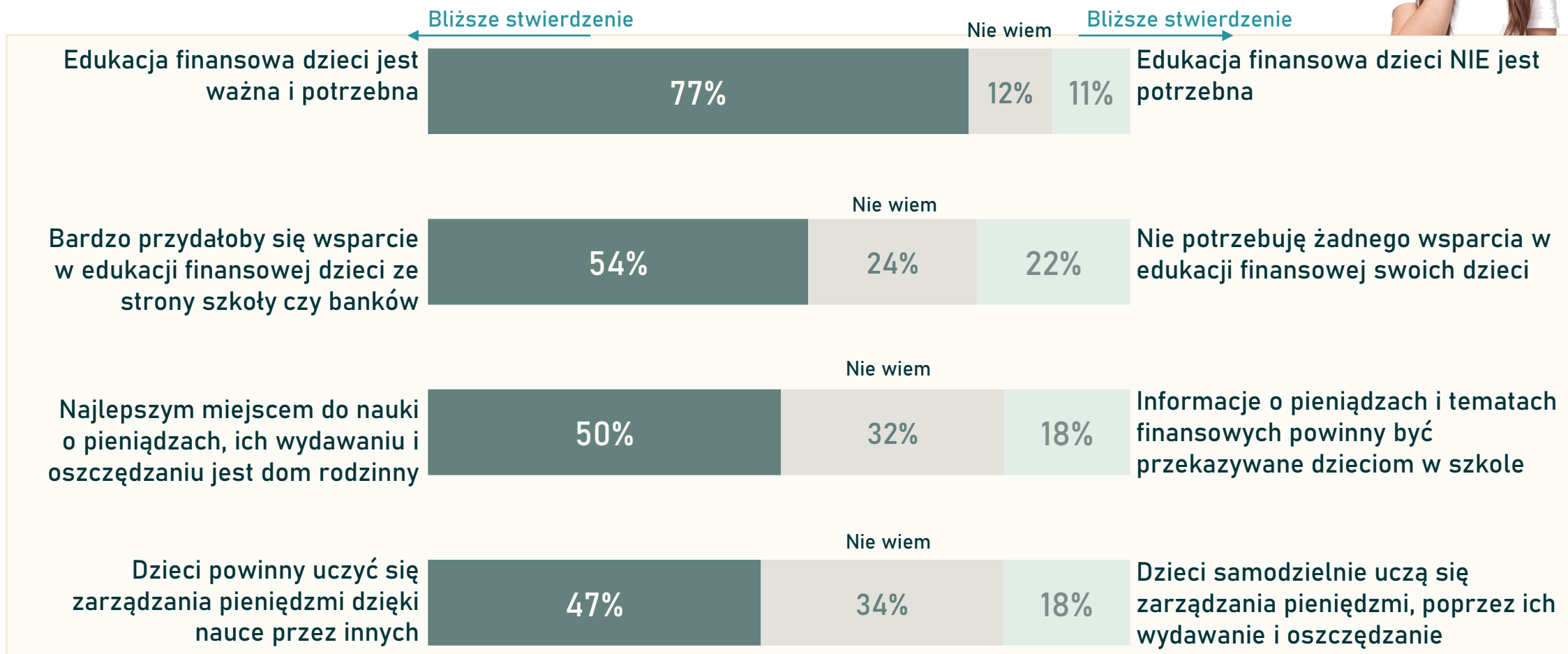
Podstawa: N=1000

BNP PARIBAS

Co sądzą rodzice na temat edukacji finansowej?

Zdecydowana większość rodziców podziela zdanie, że dzieci powinno się edukować w zakresie finansów. Miejscem, w którym dzieci miałyby zdobywać wiedzę na temat pieniędzy jest dom rodzinny, ale rodzice chętnie skorzystaliby z pomocy zewnętrznych instytucji jak szkoła czy bank.

Jakie finansowe zasady i nawyki warto wpajać dziecku? Co dziecko na pewno wiedzieć powinno?

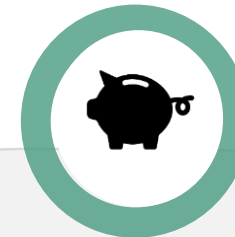
WARTOŚĆ PIENIĄDZA

- Że pieniądze nie rosną na drzewach, nie ma nic za darmo, trzeba na nie zarobić ciężką pracą...
- Że rodzic nie jest bankomatem, ma szereg finansowych zobowiązań
- Że inni mają mniej – warto szanować i doceniać to, co się ma
- Że domowy budżet nie jest z gumy,

ZARZĄDZANIE

- Że warto mądrze zarządzać pieniędzmi, dysponować nimi w przemyślany sposób, nie pod wpływem impulsu
- Że trzeba uczyć się planowania i priorytetyzowania wydatków
- Że czasem warto sobie odmówić, z czegoś zrezygnować na rzecz innej, droższej, ale bardziej wartościowej rzeczy

OSZCZĘDZANIE

- Że duże cele osiąga się małymi krokami
- Że warto realizować pasje, marzenia, a droga do ich osiągnięcia wymaga cierpliwości i konsekwencji
- Że wytrwałość poptaca

KIESZONKOWE: SPONTANICZNE SKOJARZENIA

W myślenie o kieszonkowym silnie wpisane są metafory:

- **CZASU**: odkładanie, oszczędzanie, wyznaczanie celów, dążenie do celu, cierpliwość, upór, konsekwencja
- **ODROZONEJ PRZYJEMNOŚCI** (spełnianie marzeń, realizacja pasji) przeciwstawianej **PRZYJEMNOŚCI DORAŻNEJ**, impulsowej (kasa wydawana na „głupoty”)
- **SWOBODY, WOLNOŚCI**: samodzielne zarządzanie pieniędzmi to także nauka otwartości, kreatywności (szansa na wprowadzanie nowych rozwiązań, pomysłów)
- **DOJRZAŁOŚCI, EDUKACJI**

DEFINICJĘ KIESZONKOWEGO WYPEŁNIAJĄ TRZY ELEMENTY

REGULARNOŚĆ, CYKLICZNOŚĆ

PRZYJEMNOŚĆ, ZACHCIAŃKA

SAMODZIELNE ZARZĄDZANIE

Co jest kieszonkowym, a co nim nie jest?

KIESZONKOWYM JEST...

- Kwota przyznawana dziecku w sposób regularny
- Pieniądze na własne, drobne, codzienne wydatki („zachciewajki”)
- Pieniądze, z których dziecko na ogół nie musi się rozliczać

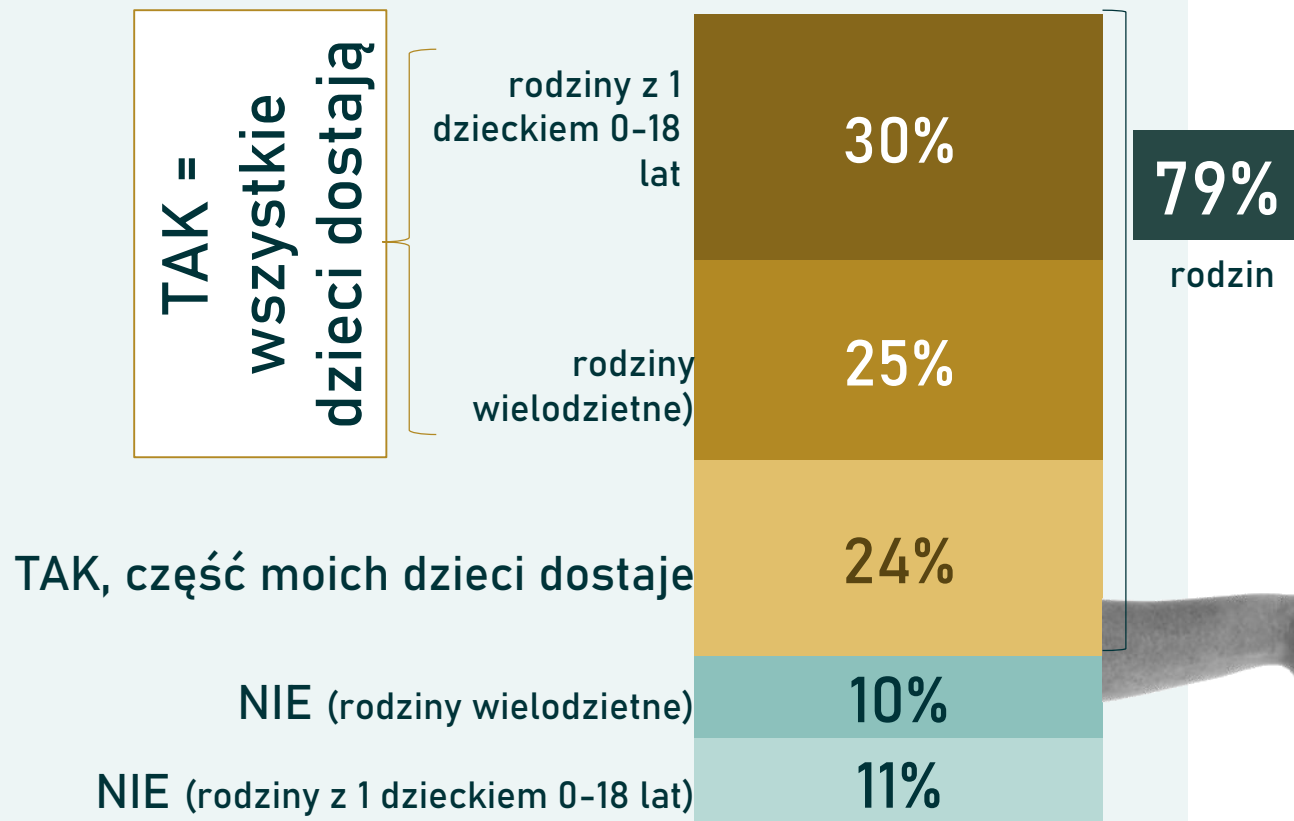
KIESZONKOWYM NIE JEST...

- Pieniądze na zakup produktów potrzebnych, nabycie których należy do obowiązków rodzica
- Pieniądze na dodatkowe wyjazdy/wyjścia (szkolne wycieczki)
- Finansowanie extra eventów (wyjście do kina, na koncert)
- Pieniądze na zajęcia dodatkowe

W ilu rodzinach dostaje się kieszonkowe?

Blisko 80% rodziców zadeklarowało, że w ich domu przynajmniej część dzieci otrzymuje kieszonkowe (rozumiane bardzo szeroko, jako pieniądze dawane dzieciom, nawet nieregularnie).

A3. Czy Twoje dziecko otrzymuje kieszonkowe?

Podstawa: N=1000

Część osób, które deklarują, że dają kieszonkowe, nie wie jak często, nie wie jaką kwotę lub twierdzi, że kieszonkowe daje nieregularnie. Po eliminacji takich wypowiedzi średni odsetek osób, które dają kieszonkowe wynosi **65%**

Nasz
wynik
79%

Średni wynik

77%

Replikacja
(inny panel)
74%

Po eliminacji
(częstotliwość i
kwota)
68%

65%

Po eliminacji
(częstotliwość i
kwota)
61%

A3. Czy Twoje dziecko otrzymuje kieszonkowe?

Podstawa: N=1000

KIESZONKOWE JAKO RYTUAŁ INICJACYJNY I PRZEPUSTKA DO SAMODZIELNOŚCI

- Decyzja o przyznaniu dziecku kieszonkowego jest decyzją bardzo ważną, symboliczną!
- To przypieczętowanie dojrzałości i samodzielności dziecka, glejt na autonomiczne zarządzanie pieniędzmi, sędowanie na niego odpowiedzialności za ponoszone wydatki
- Kieszonkowe to także narzędzie do stawiania granic (nie można dawać kasy w nieskończoność, kiedy można i trzeba powiedzieć „stop”? → kieszonkowe zdejmuje z rodziców ciężar nielimitowanego finansowania wydatków dziecka!)

Paradoksalnie jednak...

- Decyzji o przyznaniu dziecku kieszonkowego nie poświęca się zbyt wiele czasu!
- Często podejmowana jest pod wpływem impulsu, nie poprzedzona rozmową (raczej się ją komunikuje niż przegaduje i ustala)
- Nie rozmawia się na ten temat, nie szuka porad/inspiracji

Częstotliwość otrzymywania kieszonkowego

Najmłodsze dzieci, w wieku przedszkolnym, najczęściej otrzymują kieszonkowe nieregularnie. Starsze najczęściej raz w miesiącu. Nieco ponad 1/3 rodziców wypłaca pieniądze dzieciom z większą częstotliwością, jako tygodniówka lub dwutygodniówka.

Kieszonkowe dziecko dostaje.....

Total

Raz na miesiąc 48%

Raz na dwa tygodnie 13%

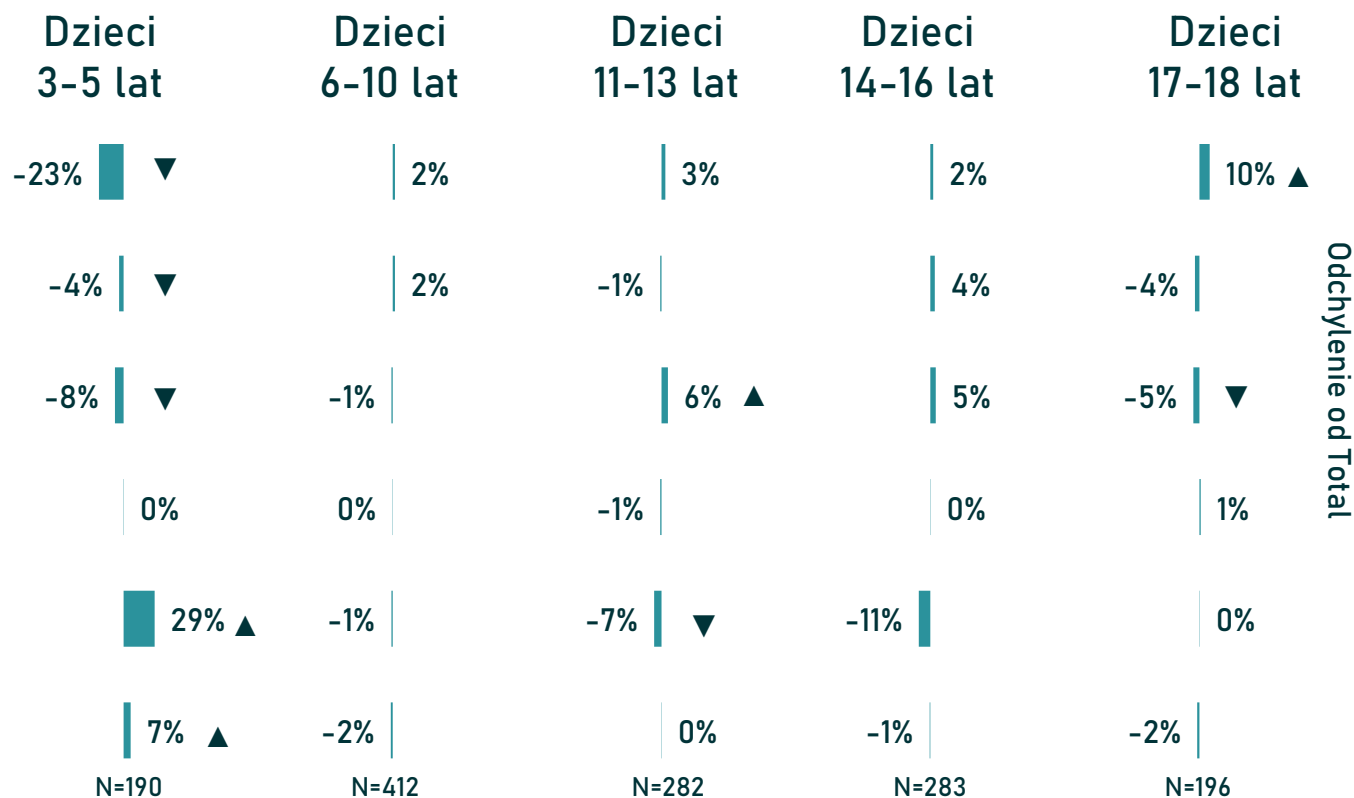
Raz na tydzień 21%

34%

Codziennie 2%

Dostaje je nieregularnie – od czasu do czasu 14%

Mamy inny system 2%

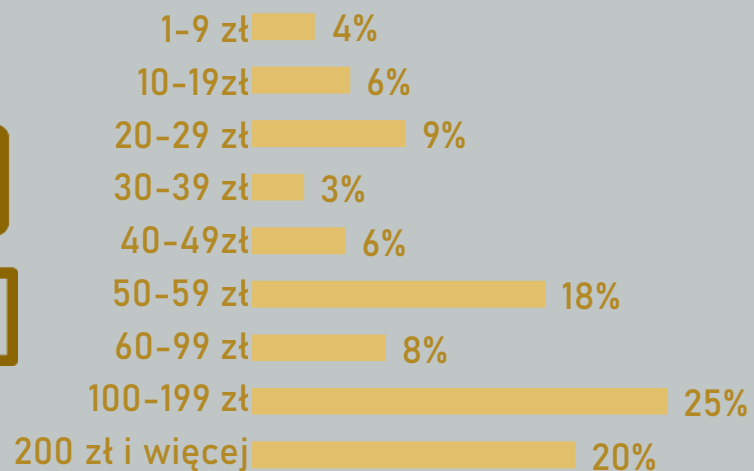
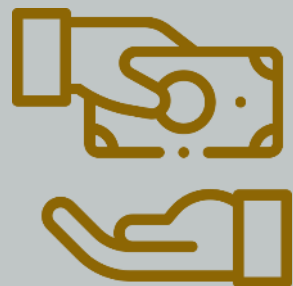
Odchylenie od Total

Podstawa: N=1363, dzieci które dostają kieszonkowe

▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

Wysokość miesięcznego kieszonkowego

Wysokość kieszonkowego jest skorelowana z wiekiem dziecka i zwiększa się u starszych dzieci.

MEDIANA: 70 ZŁ miesięcznie
Średnia: 113,69 zł

Dzieci
3-5 lat

20 zł

Dzieci
6-10 lat

50 zł

Dzieci
11-13 lat

80 zł

Dzieci
14-16 lat

100 zł

Dzieci
17-18 lat

100 zł

Wysokość ustalonej kwoty kieszonkowego

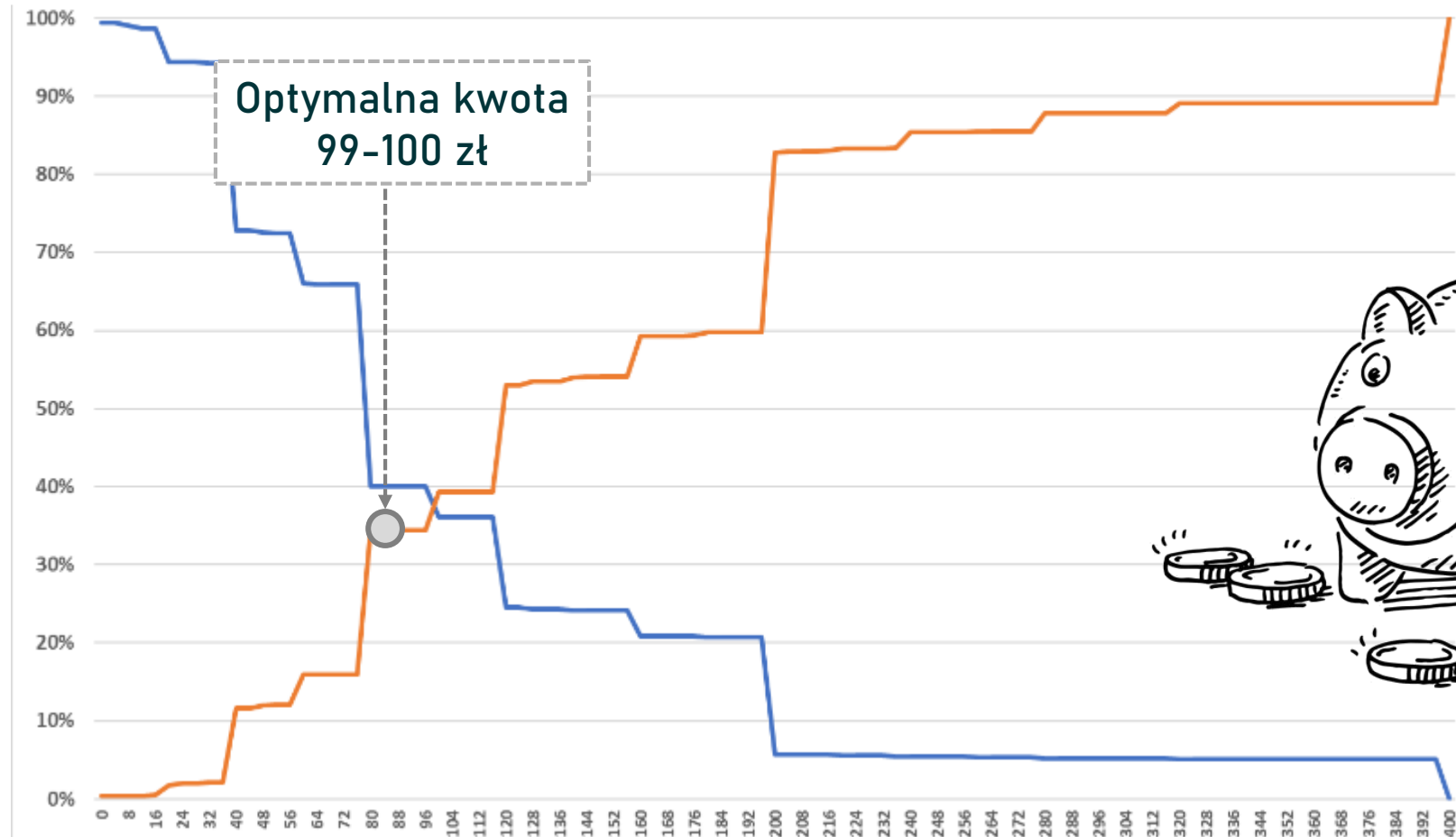
Wysokość wypłacanej kwoty kieszonkowego jest związana z dochodami rodziny. Wśród mniej zamożnych rodzin uzależniona jest od możliwości finansowych. Osoby o wyższym statusie materialnym z większą swobodą ustalają kwotę dla dziecka.

Jaka powinna być miesięczna kwota kieszonkowego?

Rezultaty PSM (ogółem)

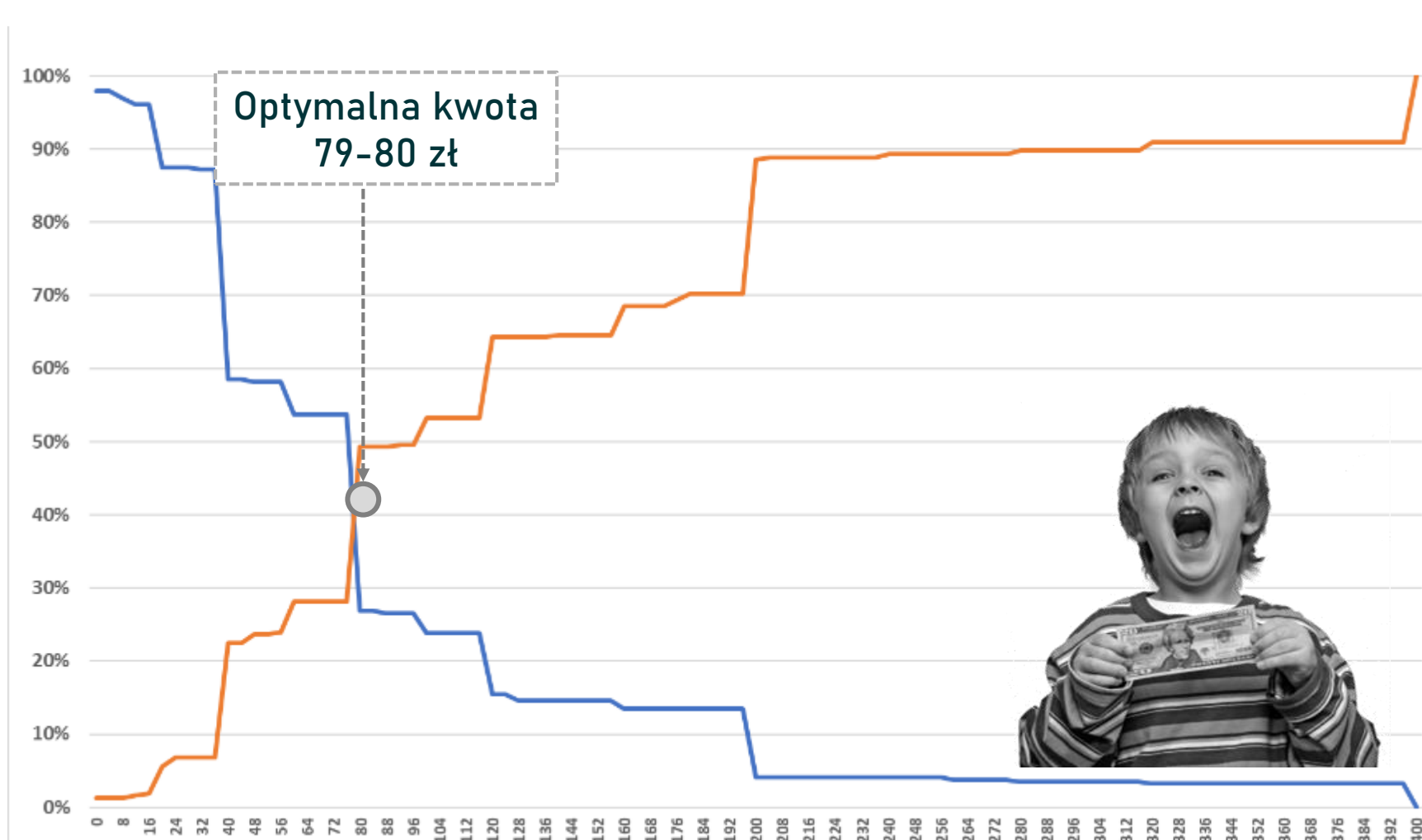
KIESZONKOWE: — MINIMALNA KWOTA — MAKSYMALNA KWOTA KWOTA

Jaka powinna być miesięczna kwota kieszonkowego?

Rezultaty PSM (dzieci do 6 r.ż.)

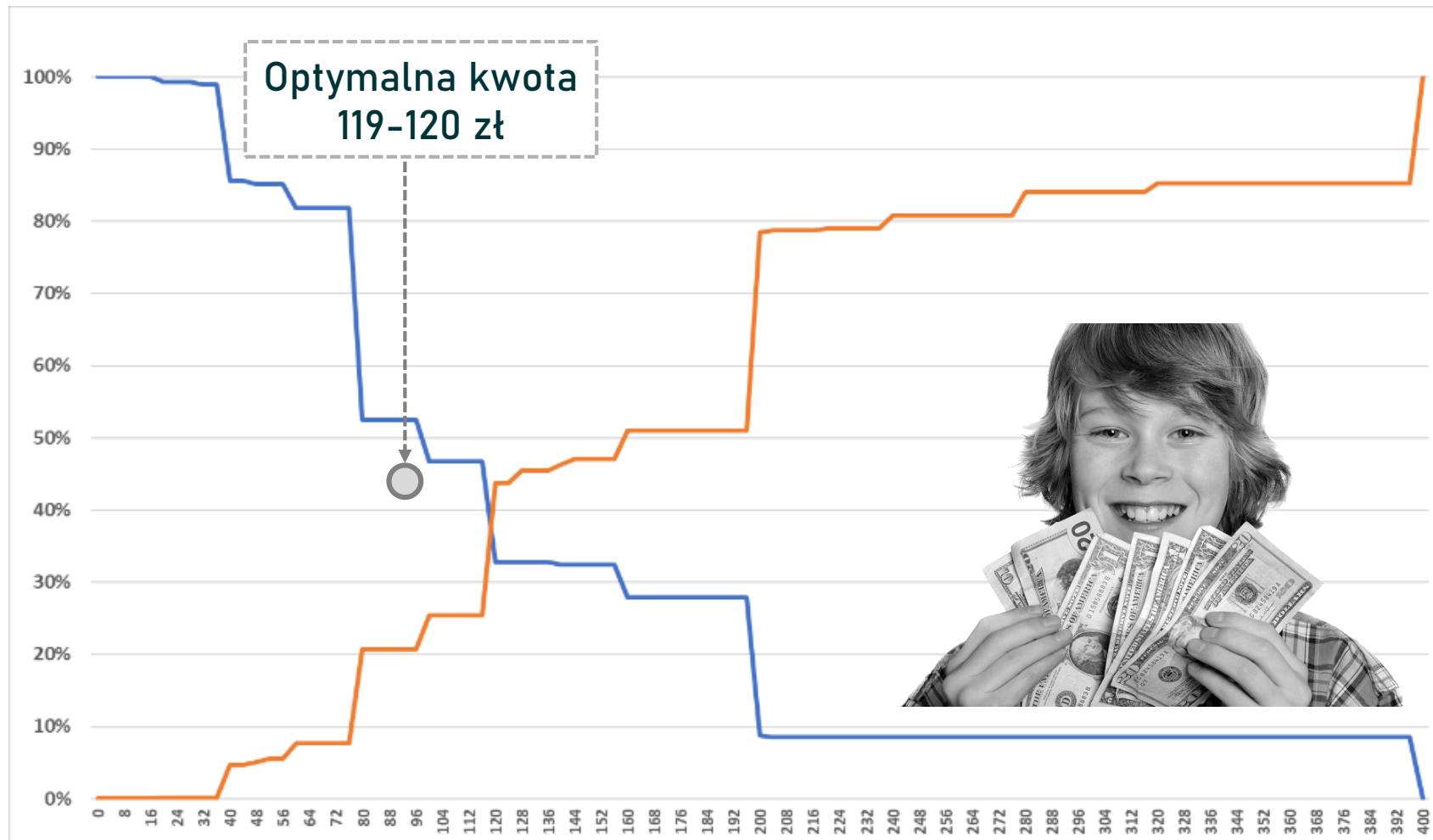
KIESZONKOWE: — MINIMALNA KWOTA — MAKSYMALNA KWOTA KWOTA

Jaka powinna być miesięczna kwota kieszonkowego?

Rezultaty PSM (dzieci 11+)

KIESZONKOWE: — MINIMALNA KWOTA — MAKSYMALNA KWOTA KWOTA

Forma wypłacania kieszonkowego

Dominujący schemat wypłaty kieszonkowego to gotówka. Sytuacja zmienia się w grupie młodzieży powyżej 16 lat. Rodzice chętniej przelewają kieszonkowe na konto lub wypłacają je blikiem.

Total

Dzieci
3-5 lat

Dzieci
6-10 lat

Dzieci
11-13 lat

Dzieci
14-16 lat

Dzieci
17-18 lat

Gotówką

74%

3%

16% ▲

9% ▲

-14% ▼

-31% ▼

Przelewem na konto /
zasilam konto dziecka

23%

-5% ▼

-14% ▼

-7% ▼

14% ▲

24% ▲

Blikiem

3%

0%

-2%

-2%

0%

7% ▲

N=190

N=412

N=282

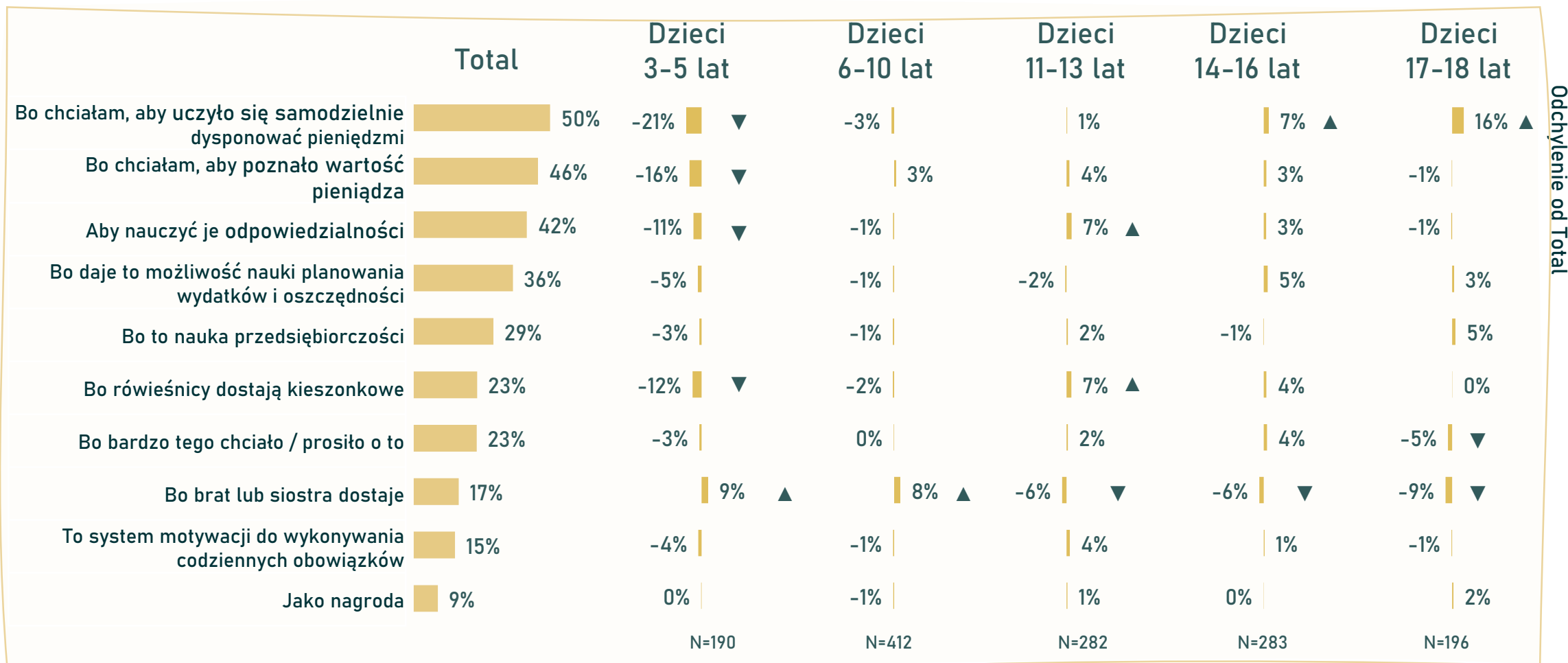
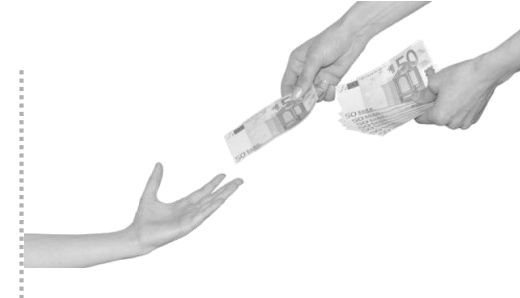
N=283

N=196

Odchylenie od Total

Czynniki motywujące do wypłaty kieszonkowego

Zróżnicowane powody wypłaty kieszonkowego ze względu na wiek dzieci. Najmłodsze (3-5 lat) częściej otrzymują pieniądze jako kontynuację zwyczaju w domu rodzinnym (starsze rodzeństwo ma już swoje kieszonkowe). W przypadku starszych dzieci wypłata kieszonkowego związana jest z edukacją finansową jaką rodzice praktykują.

A11. A co zdecydowało, że zdecydowałeś/aś się dawać kieszonkowe Twojemu dziecku?

Podstawa: N=1363, dzieci które dostają kieszonkowe

▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

Trzy różne postawy względem kieszonkowego = trzy typy rodziców

1

MENTORZY

DZIECKO TRZEBA NAUCZYĆ
DOBRYCH NAWYKÓW

2

BEZTROSCY

DZIECKO JEST PO TO,
ŻEBY JE ROZPIESZCZAĆ

3

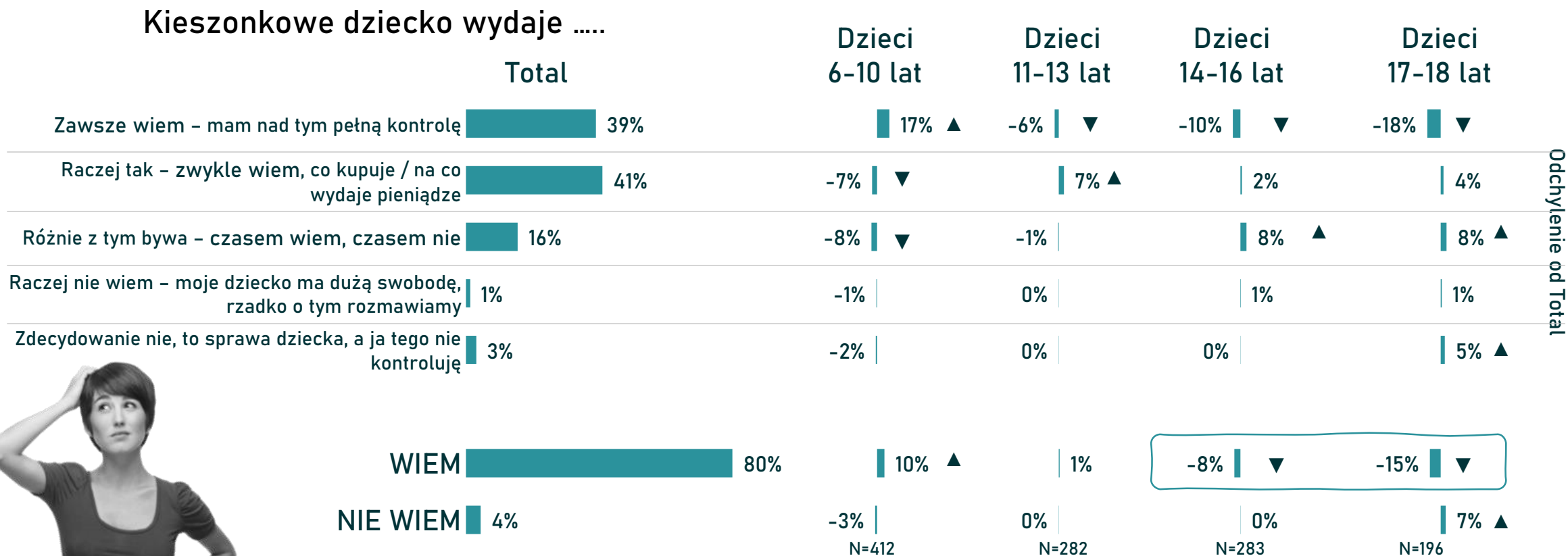
KONTROLERZY

DZIECKU TRZEBA ZAUFAĆ,
ALE NIEZUPEŁNIE

Czy rodzice wiedzą, na co dzieci wydają kieszonkowe?

Poziom wiedzy rodziców na temat przeznaczenia kieszonkowego idzie w parze z wiekiem dziecka: im są starsze, tym mniejsza jest kontrola, tym samym zaś wiedza rodziców dotycząca sposobu wydatkowania pieniędzy.

A23. Czy na ogół wiesz, na co Twoje dziecko wydaje pieniądze?

Podstawa: N=1363, dzieci które dostają kieszonkowe

▲ ▼ Różnice istotne statystycznie vs Total

BNP PARIBAS

KLUCZOWE WNIOSKI 1/3

- Wśród rodziców silne jest przekonanie, iż dzieci obecnie dysponują bardzo dużymi zasobami finansowymi, często wykraczającymi poza realne potrzeby. Są nieustannie zasilane z różnych źródeł (zdecydowana większość dzieci otrzymuje dodatkowe pieniądze od innych osób, najczęściej są to dziadkowie i rodzice chrzestni. Młodzież w mniejszym stopniu korzysta z dodatkowych funduszy od innych osób, stara się za to częściej podejmować pierwsze prace zarobkowe)
- Dzieci rzadko potrafią mądrze zarządzać pieniędzmi i racjonalnie gospodarować posiadanymi funduszami. Przepuszczanie znacznych kwot, wydawanie ich pod wpływem impulsu, na produkty mało istotne, niepotrzebne – stanowi dla rodziców źródło wielu negatywnych emocji: frustracji, złości, rozdrażnienia, niepokoju.
- Nie ulega wątpliwości, iż edukacja finansowa dzieci uznawana jest za ważną i potrzebną. Panuje przekonanie, iż powinno się ją rozpoczynać wcześnie, na etapie wieku przedszkolnego i wczesnoszkolnego, nie do końca jasne jest jednak, kto powinien ją prowadzić: z jednej strony postrzegana jest jako obszar kompetencji rodzicielskich, z drugiej – rodzice często nie posiadają odpowiednich narzędzi do jej realizacji.
- Przeświadczenie, iż dzieci powinny zdobywać wiedzę na temat świata finansów głównie w domu, w gronie rodziny nie wyklucza pomocy ze strony szkoły czy banku jako instytucji wspierających ich wysiłki.

KLUCZOWE WNIOSKI 2/3

- Według deklaracji rodziców kieszonkowe otrzymuje blisko 80% dzieci (uwzględniając przynajmniej jedno dziecko w gospodarstwie). Jednocześnie jednak istnieją powody by sądzić, że jest to wartość przeszacowana, a w rzeczywistości jakaś forma kieszonkowego trafia do 2/3 dzieci.
- Sama kategoria „kieszonkowego” jest bardzo różnie rozumiana i interpretowana przez rodziców – większość osób definiuje kieszonkowe jako stosunkowo niewielką kwotę, wypłacaną dziecku regularnie (cyklicznie), przeznaczaną na drobne, codzienne wydatki. Jednocześnie, część osób rozszerza tę definicję, za kieszonkowe uznając również kwoty otrzymywane przez dziecko od członków rodziny (najczęściej dziadków) bądź drobne kwoty przekazywane na takie wydatki jak stodycze czy napój.
- Decyzja o przyznaniu dziecku kieszonkowego jest decyzją bardzo ważną, symboliczną! To przypieczętowanie dojrzałości i samodzielności dziecka, glejt na autonomiczne zarządzanie pieniędzmi, scedowanie na niego odpowiedzialności za ponoszone wydatki. Paradoksalnie jednak, decyzji tej nie poświęca się zbyt wiele czasu! Często podejmowana jest pod wpływem impulsu, nie poprzedzona rozmową (raczej się ją komunikuje niż przegaduje i ustala).
- O kieszonkowym na ogół nie myśli się zbyt wiele, nie rozmawia się na ten temat, nie szuka porad/inspiracji. Jednocześnie, w obszarze tym widoczna jest spora doza silnych, ważnych napięć, spośród których najważniejsze dotyczy rozdźwięku pomiędzy tym, na co faktycznie przeznaczone jest kieszonkowe, a jak powinno być, zdaniem rodziców, wydatkowane.

KLUCZOWE WNIOSKI 3/3

- Przeciętna wysokość kieszonkowego wynosi około 70 zł miesięcznie (mediana), ale jest ona zróżnicowana i silnie zależna od wieku dziecka. Najmłodsze dzieci (3-5 lat) otrzymują po około 20 zł, nastolatki po około 100 zł miesięcznie.
- Rodzice wypłacają dzieciom kieszonkowe najczęściej raz w miesiącu, choć same dzieci, niezależnie od wieku preferowałyby „tygodniówki”.
- Kieszonkowe wypłacane jest dzieciom przede wszystkim w gotówce, choć wraz z wiekiem dziecka rodzice częściej korzystają z przelewu na konto czy płatności blikiem. Takie też są preferencje dzieci: po 16 roku wzrasta chęć korzystania z formy bezgotówkowej.
- Rodzice deklarują wysoką świadomość co do przeznaczania kieszonkowego swoich dzieci. Im starsze dziecko, tym ma większą swobodę w wydatkach, a tym samym poziom wiedzy rodziców na temat wydatków dzieci maleje.

